

STUDIEHANDLEDNING

FÖRSKOLEPEDAGOGIK, ESTETISKA LÄRPROCESSER, SKAPANDE OCH LÄRANDE [FP3].
12 HP, KURSKOD: 970G07 (VT 2018). REVIDERAD 27-03-2018

Ansvariga lärare

Frans Hagerman, [kursansvarig, examiner; musik, portfolio], 011-363253, frans.hagerman@liu.se

Björn Sunnerstam [musik, musikpaper, portfolio], 011-363059, bjorn.sunnerstam@liu.se

Lotta Holmgren Lind [drama, dramapaper, portfolio], 011-363052, lotta.holmgren.lind@liu.se

Birgitte Sturehed [bild, bildpaper, portfolio], 011-36 30 46, birgitte.sturehed@liu.se

Lena Sandberg [bild]: Lena Sandberg lena.sandberg@norrkoping.se

Therese Lundqvist Jones [rörelse], 013-28 46 91, therese.lundqvist.jones@liu.se

Tove Johansson [rörelse, portfolio], 013-28 47 34, tove.johansson@liu.se

Ingrid Karlsson [portfolio], 011-36 31 53, ingrid.karlsson@liu.se

Katarina Elfström Pettersson [portfolio], 011-36 36 23, katarina.elfstrom.pettersson@liu.se

Britt Westanmo [VFU-seminarium, VFU-paper], britt.westanmo@liu.se

Pernilla Björknert Pehrsson [VFU-seminarium, VFU-paper], pernilla.bjorknert.pehrsson@liu.se

HEJ OCH VÄLKOMNA!

Välkomna till kursen "Förskolepedagogik, estetiska lärprocesser, skapande och lärande", 970G07 (FP3). Kursen syftar till att utveckla kunskaper och färdigheter för att bli en inspirerande och estetiskt medveten förskolepedagog med många användbara verktyg i bagaget. Ämnena musik, drama, bild och rörelse varvas i olika arbetsformer såsom verkstäder, föreläsningar, grupparbete, seminarier, fältstudier, performance samt muntliga och skriftliga redovisningar. Vi som arbetar i kursen hoppas att den ska bli givande och utvecklande för alla studerande inom det estetiska och skapande området.

Kursplanen finner du på följande adress: www.liu.se/utbildning/program/forskola/student/termin-2/forskolepedagogik-3-estetiska-larprocesser-skapande-och-larande-970g07/kursplan?l=sv

Skaffa er en tidig överblick över kursen genom att läsa igenom kursplanen, schemat samt denna studiehandledning som även innehåller litteraturlistan. Att använda biblioteket, Libris, Google och Google Scholar gör det enkelt att hitta referenserna som listas i denna kursbok (se: <http://scholar.google.se/>).

LISAM är den utbildningsplattform som används i denna kurs. Där finns också kursplan, schema och andra viktiga dokument. Det är också den huvudsakliga informationskanalen som ansvariga lärare använder för att fortlöpande informera om kursens olika moment. Därför är det av vikt att den studerande håller sig uppdaterad om all den information som publiceras där. Ev. schemaförändringar publiceras i LISAM. (Läs guiden "Aviseringar" i mappen "Kursdokument" på LISAM för att ställa in dina aviseringar.)

LISAM används vid inlämning av in skriftliga uppgifter, dels grupparbetet och dels den examinerande portfolion. Var noga med att lägga in texterna i avsedda mappar inom gällande tidsgränser. På LISAM meddelas även kommentarer och slutomdömen på både enskilda arbeten, grupparbetet samt den examinerande portfoliotexten. Det är också en viktig plattform för studenterna att ställa frågor om kursen.

Kursen börjar v. 14 med en kursintroduktion. Därefter följer en period med verkstäder och föreläsningar t.o.m. v. 18 (se kursens schema på LISAM).

Under v.19 och v.20 kommer ni att påbörja er andra VFU-period inom kursen 970G37. Se till att hålla er uppdaterade om VFU-kursen 970G37 i kursrummet "Verksamhetsförlagd utbildning, förskolepedagogik". (Tänk på att denna kurs har en separat inlämningsuppgift: SRE1). Även om FP3-kursen 970G07 och VFU-kursen 970G37 har ett integrerat innehåll är de formellt sett två separata kurser med olika kursplaner, studiehandledningar, LISAM-rum och kurshemsidor. Ett exempel på ett integrerat innehåll är att ni under v. 19 och v. 20 ni, inom ramen för kursen 970G07, kommer genomföra en mindre fältstudie om appar i förskolan. Eftersom kurserna pågår parallellt under denna period är av särskild vikt att ni fortlöpande håller er uppdaterade om den information som läggs ut i båda kursrummen.

Under v. 21, v. 22 sker återigen lärarledda aktiviteter i FP3-kursen 970G07 (se schema på LISAM). Igentagning av missade verkstäder sker under v. 23.

Deadlines (för textinlämning i avsedda mappar i LISAM) infaller vid följande datum:

- **Grupparbete** om estetiska lärprocesser i förskolan 4 maj, kl. 23:00.
- **Portfolio** 7 juni kl. 23:00.

KURSMOMENT

FÖRELÄSNINGAR

Inom kursen erbjuds flera föreläsningar som presenterar olika perspektiv på kursens tema: estetiska lärprocesser, skapande och lärande i förskolan. Exakta datum, tider och salar för respektive föreläsningar går att finna i kursens schema på LISAM. Nedan följer en veckovis genomgång av de olika föreläsningarna:

V. 14

Kursintroduktion med **Frans Hagerman** och ev. övriga lärare från kursen. Syftet med denna är att ge en översikt över kursen, information om dess olika moment och möjlighet att ställa frågor. Studiehandledningen är utgångspunkten för genomgången. Ta gärna med den i digital form eller som utskrift.

Föreläsning om estetiska lärprocesser, från filosofi till förskola med **Lotta Holmgren Lind**. Syftet är att hjälpa den studerande att förstå centrala begrepp och berör det andra kursmålet: *att redogöra för centrala begrepp och teoretiska perspektiv inom området estetiska lärprocesser*. Lotta ger även en introduktion till arbetet med *performance* i kursens senare del.

Föreläsning om barns bildskapande med **Lena Sandberg**. Vad är kännetecknande för deras bilder? Och hur kan vi på bästa sätt stödja dem i deras skapande? Ett samtal om kreativitet, förhållningssätt och mål med bild på förskolan.

V. 15

Föreläsning om barns behov av rörelse med docent **Ingegerd Ericsson** med titeln: "Barns behov av motoriska färdigheter för att kunna delta i rörelselek. Erfarenheter och forskningsresultat i Bunkefloprojektet - en hälsofrämjande livsstil". Föreläsningen ansluter till kursmålet: *att redogöra för kunskap rörande barns lärande genom estetiska lärprocesser och skapande*.

V. 16

VFU-introduktion med **Britt Westanmo** och **Pernilla Björknert Persson**. Ni får då information om den andra perioden av VFU-kursen 970G37. I v. 21 träffar du dem igen i samband med det uppföljande seminariet om fältstudien (IKT-uppgift kopplad till VFU:n).

Föreläsning om drama med **Lotta Holmgren Lind**. Titel: "Barns dramalekar". Vad är kännetecknande för barns spontana låtsaslekar? Och hur kan de förstås utifrån ett dramaperspektiv? Föreläsningen fokuserar på spänningsfältet mellan barns spontana låtsaslekar och drama i förskolan. Lotta har mångårig erfarenhet som dramapedagog och har även skrivit om drama i en licentiatavhandling samt i en lärobok.

V. 17

Föreläsning om genus på förskolan med lektor **Susanne Kreitz-Sandberg**. Titel: "Rum, material och bemötande - en föreläsning om genus, mångfald och estetiska lärprocesser i förskolan." Genus och mångfald - hur hänger det ihop med estetiska lärprocesser i förskolan? Syftet med föreläsningen är att med utgångspunkt från aktuell forskning fördjupa kunskap om genus och mångfald i förskoleverksamheten. Föreläsningen är knuten både till VFU-uppgift samt till kursens avslutande performancearbete. Den ansluter till delar av kursplanens fjärde mål: *att diskutera estetiska lärprocesser som redskap för lärande och utveckling under beaktande av olika faktorer såsom etnicitet, genus och klass*.

Föreläsning om musik i förskolan med Ingrid Risberg. Titel: "Barns röster i sång och musikskapande". Varför sjunger barn? Hur sjunger barn? Vad skiljer barnrösten från vuxnas röster? Hur kan barn och vuxna sjunga tillsammans? Vilka verktyg behöver du som pedagog för att utveckla och stimulera sång i förskolan? Denna berör kursmålet *att redogöra för kunskap rörande barns lärande genom estetiska läroprocesser och skapande*.

V. 18

Föreläsning om portfolioskrivande med Frans Hagerman. Syftet med föreläsningen är att presentera tips och idéer på hur ni kan lägga upp arbetet med ert portfolioskrivande. Vid detta tillfälle medverkar även Maria Thunborg, en representant från LiU:s språkverkstad. I samband med denna föreläsning ges även möjlighet till formativ utvärdering samt kvalitetssäkring av kursens fortsättning.

Föreläsning om digitala verktyg (IKT) i förskolan med Patrick Schooner och Linnea Björk Timm. Titel: "Digitala verktyg för bildproduktion och dokumentation". Innehåll: a) inledning med information om IKT-studion, b) presentation av checklista med utvärderingsfrågor vid värdering av app utifrån tänkbara genusperspektiv, c) presentation av applikationer till Android- och iPad-baserade läsplattor och genomgång av hur det är möjligt att arbeta med estetiskt skapande genom dessa appar, d) hur mobila enheter kan användas för dokumentation, e) vad förskolelärare behöver känna till om etik kring fotografering inom förskolans verksamhet. Föreläsningens syfte är att ge verktyg för genomförande av både VFU-uppgift och skrivande av portfoliotext. Den ansluter till delar av kursplanens tredje och fjärde mål:

- *att använda verktyg och material inom de estetiska praktikerna: Bild, drama, musik och rörelse.*
- *att diskutera estetiska läroprocesser som redskap för lärande och utveckling under beaktande av olika faktorer såsom etnicitet, genus och klass.*

V. 21

Föreläsning om performance som allkonstverk med Lotta Holmgren Lind. Syftet med denna föreläsning är att ge en fördjupad kunskap om hur ni kan arbeta med performance-konst för att bearbeta och belysa olika etiska frågeställningar. Hon ger tips och idéer inför era redovisningar.

VERKSTÄDER [OBL2]

Kursen omfattar verkstäder i bild, drama, musik och rörelse, tre halvdagar i varje ämne. Datum framgår av schemat. Verkstäderna är obligatoriska. För de studerande som har rester anordnas i v. 23 vid behov fyra igentagningstillfällen. För att kunna delta vid ett igentagningstillfälle måste en anmälan ske till respektive lärare senast en vecka i förväg.

Bildverkstäderna kommer att ge dig några olika verktyg för att arbeta med bilder och bildberättande med yngre barn. Du kommer att få teckna, laborera med färg, arbeta i lera, det vill säga "tänka med händerna" både två och tredimensionellt. Du kommer att få prova på att arbeta såväl individuellt som i grupp.

Dramaverkstäderna ger den studerande möjligheter att tillsammans med andra utveckla sin förmåga att skapa och gestalta med kropp och röst. Drama är en konstnärlig och pedagogisk uttrycks- och arbetsform som även benämns pedagogiskt drama. Drama i förskolan styrs av förskolans mål för utveckling och lärande. Drama omfattar kroppens, röstens och fantasins uttryck för berättande såsom det gestaltas i rummet. Drama uppmuntrar och skapar samspel mellan individer i en grupp.

Musikverkstäderna i denna kurs fokuserar på barn i förskoleåldrarna. Med kunskap om musikens verktyg och barns musikaliska utveckling kan man skapa tillfällen till kommunikation, socialt samspel, lärande, sinnesträning

och musikglädje, både enskilt och i grupp. Nyckelorden för musikverkstäderna är: musikskapande, musicerande, musikkunnande och musiklyssnande.

Rörelseverkstäderna utgår från de motoriska grundformerna (rulla, åla, krypa, klättra) och arbetar med dessa begrepp i olika former: dels en miniföreläsning kring barns motoriska utveckling, de olika sinnena, perception, kroppsuppfattning, dels workshops med motorikvärldar, dansimprovisation, rytmik och rörelsesagor. Den studerande får ta del av, pröva, diskutera och utveckla egna förslag på tillämpningar. Verkstäderna vill även ge den studerande möjlighet att utveckla en grundläggande förståelse för hur man kan känna igen, utveckla, uppmuntra och utvärdera barns motoriska förutsättningar på ett lustfyllt och kreativt sätt.

För att få ett godkänt betyg på provkoden [OBL2] ska den studerande ha deltagit i samtliga tolv verkstäder. Studerande som inte har möjlighet att delta vid en verkstad i sin egen seminariegrupp kontaktar ämnesansvarige för att kunna ansluta till en annan seminariegrupp. Vid rörelseverkstäderna ska ni vara ombytta.

Verkstäderna i kursen ska hjälpa den studerande att uppfylla kursplanens andra och tredje mål:

- *redogöra för centrala begrepp och teoretiska perspektiv inom området estetiska lärprocesser.*

- *använda verktyg och material inom de estetiska praktikerna: bild, drama, musik och rörelse.*

GRUPPARBETE

Denna kurs omfattar *ett gemensamt grupparbete om estetiska lärprocesser* vid arbete med musik, bild, rörelse och drama i förskolan. Denna uppgift ska genomföras när arbetsgruppen inte är schemalagd i verkstäder eller andra kursmoment. Det finns gott om sådana luckor i schemat. För att underlätta schemaläggning av detta arbete har vi avsatt tid för detta ändamål under kursen första dag (se schema på LISAM). Ni får därefter boka grupprum på egen hand via Timeedit på LiU:s hemsida.

Syftet med grupparbetet är att bidra till förståelse för hur ni kan arbeta med de estetiska lärprocesser i den kommande yrkesrollen. Ni ska i grupp reflektera över erfarenheter av arbete med estetiska ämnen i verkstäder, under VFU:n och i andra sammanhang.

Vid grupparbetet ska de studerande aktivt delta i diskussionerna samt samarbeta genom att ge varandra tal- och skrivutrymme. Detta är ett sätt för den studerande att kunna spegla sitt eget lärande i gruppen. Det är viktigt att varje studerande utvecklas till en god samarbetspartner. Erfarenheterna och kunskaperna är även viktiga inför arbetet i det kommande arbetslaget i förskolan.

Gruppens gemensamma text ska omfatta samtliga nedanstående innehållspunkter. Disponera er text utifrån dessa tre punkter; använd dessa som mellanrubriker i texten.

Gruppen ska tillsammans ha:

- Beskrivit de viktigaste kännetecknen för de estetiska uttrycksformerna musik, bild, rörelse och drama och vad de kan tillföra det barnpedagogiska området. Koppla resonemangen till Lpfö98/11 och erfarenheter från verkstäder samt gruppens VFU-perioder.
- Diskuterat likheter och skillnader mellan estetiska lärprocesser i musik, bild, rörelse och drama samt vad de utvecklar för färdigheter. Diskutera även tänkbara sätt att integrera estetiska lärprocesser inom musik, bild, rörelse och drama i förskolan.
- redogjort för vilka förhållningssätt och kunskaper som är viktiga hos en förskollärare som arbetar med estetiska lärprocesser.

- producerat en text som uppvisar en god språklig standard och korrekt referensteknik samt skrivit en referenslista.

Punkterna ovan utgör grunden för lärares bedömning av uppgiften (se bedömningsmatris på LISAM i mappen "Kursdokument").

Grupptexten omfattar 10000-12000 tecken, inklusive blanksteg i Times New Roman 12. Radavstånd 1,5. Det obligatoriska försättsbladet och den obligatoriska referenslistan räknas ej med i antalet tecken.

Av försättsbladet (se mall på LISAM under "Kursdokument") ska det framgå gruppbezeichnung, för- och efternamn på de som tagit fram texten samt datum. Om någon gruppmedlem ej deltagit i arbetet utesluter man det namnet.

Deadlines för inlämning av grupparbetet framgår av kursens schema på LISAM.

Grupparbetet ska hjälpa den studerande att uppfylla delar av kursplanens andra och fjärde mål:

- *redogöra för kunskap rörande barns lärande genom estetiska lärprocesser och skapande.*
- *diskutera estetiska lärprocesser som redskap för lärande och utveckling under beaktande av olika faktorer såsom etnicitet, genus och klass.*

FÄLTSTUDIE OM DIGITALA VERKTYG (IKT) OCH OBLIGATORISKT VFU-SEMINARIUM

Under föreläsningen om digitala verktyg i förskolan (IKT) ges de studerande en introduktion till hur de kan arbeta med appar utvecklade för barn i förskoleåldern. Under fältstudien, som genomförs under den andra hälften av VFU-perioden v.19-20, ska de studerande utvärdera dessa appar på barn.

Att använda sig av modern informations- och kommunikationsteknik (IKT) blir allt vanligare även i förskoleåldrarna. Kursens IKT-strimma syftar till att öka medvetenheten hos den studerande kring hur yngre barn förhåller sig till digitala verktyg.

Senast v. 20 ska den studerande ha genomfört en analys och deltagande observation där ett eller flera barn arbetar med en pedagogisk applikation (app) för dator eller läsplatta. Det utvalda barnet (ett eller flera) kan vara hämtat från VFU-platsen men även från bekantskapskretsen. *Viktiga förutsättningar är att:*

- barnet/barnen är i förskoleåldrarna
- det inte är de studerandes egna barn
- barnet/barnen inte tidigare är bekanta med den applikation som ska undersökas
- applikationen har pedagogiska kvalitéer i förhållande till något av ämnesområdena bild, drama, musik eller rörelse
- att den studerande i sin text anger de kriterier man haft som grund för analys

Som verktyg för denna uppgift kan den studerande använda en läsplatta eller en dator. Läsplattor finns att låna på Bomullsspinneriet. Kontakta Patrick Shooner eller Thomas Dahl för information om detta.

Kursen kan inte stå för några kostnader för kostnader av appar, utan den studerande är hänvisad till de applikationer som finns på VFU-platsen eller sådana som är gratis. En webbsida som är värd att undersöka är: www.pappasappar.se

Denna fältstudie syftar till att något fördjupa kunskapen kring digitala lärvärtyg, vad är bra och vad är dåligt? Hur tänker barn kring dessa tekniska hjälpmedel och hur är programvarans förhållande till brukaren. Finns det genusperspektiv att ta i beaktande vid bedömningen?

Till hjälp i detta arbete har den studerande föreläsningen om Digitala verktyg i förskolan och föreläsningen om Genus i förskolan (se avsnittet om föreläsningar).

Som inspiration och stöd för skrivandet av *portfoliokapitlet* kring användningen av applikationer (appar) i förskolan är obligatoriska seminarier inlagda under v. 21 (se "Seminarium" i schemat). Under seminariet kommer de studerande att delge varandra exempel på olika appar som är prövade tillsammans med barn. Apparna kommer att granskas vid seminariet ur ett pedagogiskt och ett normkritiskt perspektiv. Förbered dig till detta seminarium genom att på ett relevant vis hänvisa till punktlistan i detta avsnitt.

Till seminariet ska varje studerande ta med ett konkret exempel på en applikation som prövats i barngrupp. Programvaran presenteras för kurskamraterna vid seminariet. Det är den studerandes ansvar att tekniken för den egna presentationen fungerar vid seminariet. Undersök detta i god tid.

Skrivuppgiften ska ha följande utgångspunkter:

- beskriv kort appens innehåll samt de medverkande barnen
- diskutera appens användarvänlighet, både utifrån barnets och pedagogens perspektiv.
- hur är tilltalet från appen till dess brukare, finns där ett genusperspektiv [färg, form, ljud, medverkande figurer etc?]. Mera vid föreläsningen om digitala verktyg.
- finns det några pedagogiska vinster med denna app; hur kan man använda den i förskolans arbete? Vad tror ni att den utvecklar för färdigheter?
- avsluta med att betygsätta appen där 5 är bäst och 1 sämst. Motivera ditt val.

Efter genomförd undersökning och seminarium sammanfattar den studerande sina iakttagelser enligt ovan och publicerar dessa som ett eget kapitel i den examinerande portfolion i kursen 970G07 (se avsnitt **Portfolio** i denna text).

PERFORMANCE [OBL3]

Vid kursens avslutande del, veckorna efter VFU-perioden, ska arbetsgruppen skapa en live-föreställning där bild, drama, musik och rörelse blandas till en konstnärlig helhet. Detta kursmoment introduceras under Lotta Holmgrens introducerande första veckan och ytterligare tips, idéer och stöd ges under den efterföljande föreläsningen om performance-arbetet under v. 21.

Performance betyder "föreställning" men begreppet har även kommit att stå för en speciell konstform där man blandar olika uttryck. Enligt Nationalencyklopedins (2017) kan performance beskrivas som ett "multimediemontage av bl.a. måleri och skulptur, musik, poesi och film, utgående från skilda kulturyttringar. Syftet är skiftande, men ett viktigt drag är viljan att nå utöver etablerade konstformer och sammanhang". Det är till exempel möjligt att gestalta en berättelse genom att blanda olika uttrycksformer såsom ljud, ljus, färg, språk, sång, dans, bild och scenografi. Användbara begrepp är process och energi. Budskapet får gärna vara mångfasetterat, kritiskt, egensinnigt, humoristiskt lekfullt och ovanligt. Sök gärna inspiration från olika källor men skapa något eget. Arbetsgruppens performance behöver inte rikta sig direkt till förskolebarn. Viktigt är emellertid att ett eller flera av följande begrepp bearbetas: etnicitet, genus och klass. Viktigt att tänka på är också att en performance inte får kränka någon person eller grupp.

Arbetsgruppen kommer att ha ett mindre utrymme i schemat som förberedelsetid inför sin performance. Framförandet schemaläggs i dramasalén (B372) eller i musiksalen [B336] och ska ta minst 15 minuter i anspråk. Deltagare är de övriga kamraterna i seminariegruppen.

Förberedelserna, arbetet och framförandet av en performance syftar speciellt till att hjälpa den studerande nå det fjärde målet:

- *diskutera estetiska lärprocesser som redskap för lärande och utveckling under beaktande av olika faktorer såsom etnicitet, genus och klass.*

Bedömningskriterier för denna obligatoriska uppgift är a) den enskilde studerande ska delta i förberedelserna, samt b) synligt, hörbart och aktivt medverka vid framförandet. Direkt efter de olika presentationerna diskuteras framträdandet och innehållet i hela seminariegruppen.

PORTFOLIO [POR2]

Som en examinerande avslutning på kursen ska den studerande skriva en portfolio. Syftet med detta enskilda arbete är att sammanfatta arbetet kring begreppet estetiska lärprocesser och andra moment i denna kurs.

Portfolion – som börjar med ett försättsblad - ska ha följande rubriker (på nästa sida presenteras en tabell med mer detaljerade instruktioner)

a) Försättsblad, b) Introduktion, c) Estetiska lärprocesser, d) Bild, e) Drama, f) Musik, g) Rörelse,

h) Performance, i) IKT-uppgift/fältstudie, j) Egen utvärdering, g) Litteraturlista.

Portfolion ska omfatta 20000-24000 tecken inklusive blanksteg i Times New Roman 12. Radavstånd 1,5.

Därutöver tillkommer försättsblad och litteraturlista enligt APA-systemet:

<http://www.his.se/biblioteket/sokguide/skriva-referenser/>

En föreläsning med Frans Hagerman är inlagd v. 18 i syfte att hjälpa de studerande att skriva sin portfolio (se avsnittet **Föreläsningar** i detta dokument. Ta också gärna hjälp av LiU:s språkverkstad:

<https://www.isv.liu.se/sprakverkstaden?l=sv>

När den studerande är klar med portfolion läggs den in i avsedd mapp på LISAM. Deadline för inlämning är 7 juni kl. 23:00. Ca 10 arbetsdagar efter inlämningen får den studerande skriftlig respons på sin portfolio av examinerande lärare. Detta sker på LISAM

Textavsnittet Estetiska lärprocesser

”Estetiska lärprocesser” är ett viktigt begrepp i denna kurs som har ett eget avsnitt i portfolion (se sammanfattande tabell nedan). Den studerandes text ska vara litteraturanknuten med citat och sidhänvisningar. Lotta Holmgren-Linds föreläsning i v. 14, ”Estetiska lärprocesser från filosofi till förskola”, utgör ett stöd för arbetet med denna text.

I denna enskilda uppgift ska den studerande (använd gärna mellanrubriker för läsbarhetens skull):

- sammanfatta de lästa texterna samt redogöra för författarnas budskap.
- resonera kring på vilka olika sätt kan man förstå begreppet estetiska lärprocesser.
- redogöra för hur det lästa kan påverka sättet att arbeta med estetiska uttrycksmedel tillsammans med barn.

Denna enskilda skrivuppgift ska hjälpa den studerande att uppfylla det första och andra målet i kursplanen:

- redogöra för kunskap rörande barns lärande genom estetiska lärprocesser och skapande.
- redogöra för centrala begrepp och teoretiska perspektiv inom området estetiska lärprocesser.

Portfolio-arbetet – så disponerar du din text

KAPITEL	INNEHÅLL/BEDÖMNINGSKRITERIER	INSTRUKTIONER
Försättsblad	Denna skrivs enligt mall som du finner på Lisam i mappen "Kursdokument".	Inga bilder. Denna sida räknas ej med i antalet tecken.
1. Introduktion	Text om den studerandes tidigare erfarenheter av estetiska ämnen. Minnen av eget skapande hemma, fritid, i förskola, skola.	Försök att minnas med hjälp av släktingar, kamrater och andra. C:a 1000 tecken Inklusive blanksteg.
2. Estetiska lärprocesser	Här skriver den studerande en resonerande text kring begreppet estetiska lärprocesser. Den ska behandla minst 200 sidor ur minst två egenvälda böcker som finns i litteraturlistan under rubriken "Litteratur om estetikbegreppet och estetiska lärprocesser". Den studerande väljer själv vilka två böcker som ska läsas ur listan. <i>Du ska:</i> • Sammanfatta de lästa texterna samt redogöra för författarnas budskap. • Resonera kring på vilka olika sätt man kan förstå begreppet estetiska lärprocesser. • Redogöra för hur det lästa kan påverka sättet att arbeta med estetiska uttrycksmedel tillsammans med barn.	C:a 3000 tecken inklusive blanksteg.

3. Bild	Den studerande för ett resonemang kring bild och estetiska lärprocesser genom att: • skriva en fördjupad reflektion kring hur barn kan tänkas uppfatta uttrycksformen. • föra ett resonemang kring hur lärandesituationer kan skapas genom arbete med den estetiska uttrycksformen i förskolan. Detta kan vara under ledning av pedagoger, tillsammans med andra barn eller av barn som skapar enskilt. • konkretisera texten genom att koppla det lästa till innehållet vid kursens verkstäder och erfarenheter från VFU-perioderna. Litteraturanknytning ska ske till den lästa [250 sidor] vetenskapliga litteraturen i ämnet. Handböckerna kan användas för att beskriva exempel på praktiska tillämpningar i ämnet. Texten ska till lika delar bestå av referat/citat och egna reflexioner.	C:a 3000 tecken Inklusive blanksteg.
4. Drama	Resonemang kring drama och estetiska lärprocesser (se ovan).	C:a 3000 tecken Inklusive blanksteg.
5. Musik	Resonemang kring musik och estetiska lärprocesser (se ovan).	C:a 3000 tecken Inklusive blanksteg.
6. Rörelse	Resonemang kring rörelse och estetiska lärprocesser (se ovan).	C:a 3000 tecken Inklusive blanksteg.

7. Performance	Här reflekterar den studerande kring ett eller flera av begreppen etnicitet, genus och klass utifrån erfarenheterna från arbetet med performance. Utgångspunkt: På vilka sätt kan man arbeta med dessa frågor som förskolepedagog? Texten ska till lika delar beskriva a) gruppens arbete och produkt b) egna reflexioner.	C:a 2.000 tecken inklusive blanksteg
8. Fältstudie om appar i förskolan (IKT)	Här presenterar du resultatet av ditt arbete med appar tillsammans med barn. • Beskriv kort appens innehåll samt de medverkande. • Hur hanterar barnet appen; vad var svårt, vad var lätt? • Hur är tilltalet från appen till dess brukare; finns där ett genusperspektiv i färg, form, ljud, medverkande figurer etc? • Finns det några pedagogiska vinster med denna app; hur kan man använda den i förskolans arbete? • Avsluta med att betygsätta appen där 5 är bäst och 1 sämst. Motivera ditt val.	C:a 2.000 tecken inklusive blanksteg.
9. Summering av den egna kunskapsutvecklingen under kursens gång	I detta avsnitt summerar studenten vilken egen kunskapsutveckling som ägt rum under kursen, dels i relation till de erfarenheter studenten har sedan tidigare (jmf. 1. <i>Introduktion</i>) och dels i relation till kursmålen. Avsluta texten med att beskriva egna nytillkomna utvecklingsmål inom det estetiska området.	C:a 1.000 tecken inklusive blanksteg. Koppla tydligt till samtliga kursmål. Använd dessa som mellanrubriker. Avsluta detta kapitel med att definiera nya egna mål att utvecklas mot.
10. Litteraturlista	Ska skrivas enligt APA-manualen eller annat etablerat system. Se metodböckerna i litteraturlistan, eller: http://www.his.se/biblioteket/sokguide/skriva-referenser/	Litteraturlistan räknas ej med i portfolions totala antal tecken.

Bedömningskriterier för portfolio [**POR2**]

Godkänd

För betyget godkänd (G) ska den studerande uppfylla följande kriterier:

- skriva en text enligt anvisningarna.
- visa att hen kan redogöra för och diskutera estetiska lärprocesser som redskap för lärande och utveckling.
- visa att hen kan redogöra för kunskap rörande barns lärande genom skapande i bild, drama, musik och rörelse.
- visa att hen kan redogöra för exempel på hur barn förhåller sig till digitala medier.
- redogöra för ett eller flera av begreppen etnicitet, genus och klass såsom det kom till uttryck i performance-redovisningen och i IKT-arbetet.
- skriva en text som har god språklig standard och använda sig av korrekt referensteknik.
- lämna in sin portfolio på Lisam inom avsedd tid.

Väl godkänd

För att den studerande ska erhålla betyget väl godkänd (VG) måste samma krav som för godkänd uppfyllas. Därutöver krävs att den studerande:

- sammantaget skriver en systematiskt analyserande text samt argumenterar för och emot olika författares idéer.
- lyfter fram flera olika perspektiv samt fördjupar diskussioner och resonemang.

Underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för "godkänd" innebär att man blir underkänd (U). Olika typer av fusk, exempelvis plagiat leder också till betyget "underkänd".

Den rättningsmatris som bedömande lärare använder sig av kommer att publiceras på Lisam i mappen "Kursdokument".

Återkoppling på portfoliotext

Respons i form av besked om uppgiften är godkänd, väl godkänd eller underkänd ger ansvarig lärare via LISAM inom ca tio arbetsdagar efter inlämningstiden. Återkoppling i form av kommentarer på texten kan dock dröja ytterligare några dagar beroende på vederbörande lärares arbetsbelastning.

Omexamination portfolio och SRE1 [POR2, SRE1**]**

Inlämning av texter för omexamination sker i avsedda mappar i LISAM.

Grupparbete om estetiska lärprocesser samt Portfolio lämnas senast torsdag v. 34, kl.23.00.

ÖVERSIKT ÖVER EXAMINERANDE KURSMOMENT

Kursens examinerande moment (angivna i kursplanen):

Provkoder:

SRE1 – Skriftlig redovisning i grupp 3 hp U-G

POR2 – Portfolioarbete 9 hp U-VG

Obligatoriska moment:

OBL2 – Verkstäder 0 hp D

OBL3 – Performance 0 hp D

OBL4 - VFU-seminarium 0 hp D

LITTERATURLISTA

Den studerande ska *för varje ämne* [bild, drama, musik, rörelse] läsa minst 250 sidor från nedanstående litteraturlista under rubrikerna *Obligatorisk litteratur* (250 x 4 = 1000 sidor). Därutöver ska den studerande läsa 200 fritt valda sidor ur minst två självvalda böcker från litteratur listad under rubriken *Litteratur om estetiska läroprocesser*.

Litteratur om bild

Obligatorisk litteratur

Bendroth Karlsson, Marie (1998). *Bildskapande i förskola och skola*. Lund: Studentlitteratur.

Furness, K. (2017). *Formulera: bild och projekt i förskolan*. Stockholm: Liber.

Skoog, Eva (1998). *Hur arbetar förskollärare med bild?* (Licentiatavhandling.) (Institutionen för pedagogik och psykologi) Universitet i Linköping. Laddas ner på följande länk:
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED425803.pdf>

Änggård, E. (2007). *Bildskapande en del av förskolebarns kamratkulturer*. Enskede: TPB. Finns tillgänglig via följande länk: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:20796/FULLTEXT01.pdf>

Valbar litteratur

Barnes, Rob (1994). *Lära barn skapa*. Lund: Studentlitteratur.

Braxell, Stina (2010). *Skapande barn: att arbeta med bild i förskola*. Malmö: Lärarförbundets förlag.

Lundgren Öhman, Ulla- Karin (red.). (2014). *Mediepedagogik på barnens villkor*. Lärarförlaget.

Fast, Carina (2008). *Literacy - i familj, förskola och skola*. Lund: Studentlitteratur.

Änggård, Eva, (2006). *Barn skapar bilder i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.

Litteratur om drama

Obligatorisk litteratur

Heggstad, K.M. (2014). *7 vägar till drama: grundbok i dramapedagogik för förskollärare och lärare*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Berggraf Saebo, Aud (2003). *Drama i barnehaven*. Oslo: Universitetsförlaget.

Forsberg Ahlcrona, Mirella (2009). *Handdockans kommunikativa potential som medierande redskap i förskolan*. Göteborg: Göteborgsuniversitet. Diss. Tillgänglig via följande länk:
<https://gupea.ub.gu.se//handle/2077/20889?locale=en>

Mjanger, Ruth (2014). *Playing with shadows – playing with words: exploring teachers' ownership through poetic inquiry in a Norwegian-Nepalese preschool teacher education project*. In RIDE : The Journal of Applied Theatre and Performance, 2014 vol.19, No3, 296-312. Tillgänglig via följande länk:
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13569783.2014.928010>

Valbar litteratur

Holmgren-Lind, Lotta (2007). *Pedagogiskt drama – i skärningspunkten mellan teaterkonst och estetisk praktik*. Linköping: Linköpings Studies in Arts and Science. FiF-avhandling no 92 2007:1.

Bolton, G. (2008). *Drama för lärande och insikt: om dramapedagogik i teori och praktik*. Göteborg: Daidalos.

Erberth, Bodil & Rasmusson, Viveka (2008). *Undervisa i pedagogiskt drama*. Lund: Studentlitteratur.

Österlind, Eva (red.)(2012). *Drama – ledarskap som spelar roll*. Lund: Studentlitteratur.

Litteratur om musik

Obligatorisk litteratur

Angelo, Elin & Saether, Morten (2014). *Barnet och musiken*. Falkenberg: Gleerups. (Kap.3-7).

Hofvander Trulsson, Y. & Houmann, A. (red.) (2015). *Musik och lärande i barnets värld*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur. Jederlund, Ulf (2011). *Musik och språk*. Stockholm: Liber. (Fokusera på kapitel 10).

Riddarsporre, Bim & Söderman, Johan (red) (2012). *Musikvetenskap för förskolan*. Stockholm: Natur och kultur.

Wallerstedt, Cecilia & Lagerlöf, Pernilla & Pramling, Niklas (2014). *Lärande i musik*. Falkenberg: Gleerups.

Valbar litteratur

Hammershøj, Henny (1995). *Musikalisk utveckling i förskoleåldern*. Lund: Studentlitteratur.

Uddholm, Mats (2003). *Pedagogen och den musikaliska människan*. Mölndal: Förlaget Lutfisken.

Litteratur om rörelse

Obligatorisk litteratur

Ericsson, Ingegerd (2003). *Motorik, koncentrationsförmåga och skolprestationer – en interventionsstudie i skolår 3*. Sammanfattning av doktorsavhandling. Malmö Studies in Educational Sciences no. 6, 2003.
[http://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/7975/motorik_sammanfattn.pdf; \(25/2 2016\)](http://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/7975/motorik_sammanfattn.pdf; (25/2 2016))

Ericsson, Ingegerd (2005). *Rör dig – lär dig. Motorik och inläring*. Stockholm: Sisu idrottsböcker.

Ericsson, Ingegerd & Karlsson, Magnus (2014). *Daglig undervisning i idrott och hälsa förbättrar motorik och skolprestationer: En nioårig interventionsstudie*. [http://idrottsforum.org/ericsson-karlsson140123/ \(25/2 2016\)](http://idrottsforum.org/ericsson-karlsson140123/ (25/2 2016))

Osnes, Heid & Skaug, Hilde Nancy & Kaarby, Karen Marie Eid (2010). *Kropp, rörelse och hälsa i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.

Valbar litteratur

Ericsson, Ingegerd (2003). *Motorik, koncentrationsförmåga och skolprestationer – en interventionsstudie i skolår 3* (avhandling). Malmö Högskola: Holmbergs förlag.

Hammar, Lena & Johansson, Inger (2008). *Visst kan alla vara med! – i idrott, lek och spel*. Örebro: Varsam. (s.18-60).

Sjöstedt Edholm, Elisabet & Wigert, Anne (2005). *Att känna rörelse – en danspedagogisk metod*. Stockholm: Carlssons förlag.

Litteratur om estetiska läroprocesser

Pramling-Samuelsson, Ingrid (2011). *Konsten att lära barn estetik*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Burman, Anders (red.) (2014). *Konst och lärande - Essäer om estetiska läroprocesser*, Södertörn studies in higher education. <http://sh.divaportal.org/smash/get/diva2:718031/FULLTEXT01.pdf>

Dahlbeck, Per & Persson, Sven. *Estetik i förskolan* (kap.10) (2010) ur Riddersporre, Bim & Persson, Sven (red.) (2010). *Utbildningsvetenskap för förskolan*. Stockholm: Natur och kultur.

Klerfelt, Anna (red.) & Qvarsell, Birgitta (red.) (2012). *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken*. Malmö: Gleerups. (Del 2).

Lindstrand, Fredrik & Selander, Staffan (red) (2009). *Estetiska läroprocesser; upplevelser, praktiker och kunskapsformer*. Lund: Studentlitteratur.

Bendroth Karlsson, M. (2017). *Barns möte med konst*. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur.

Forsberg-Ahlcrona, M. (2016). *Kreativitet i förskolan*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Metodlitteratur

Jarrick, A. & Josephson, O. (1996). *Från tanke till text: en språkhandbok för uppsatsskrivande studenter*. (2., [översedda] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Stukát, Staffan (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Malmö: Studentlitteratur.

Styrdokument

Skolverket (2016). LÄROPLAN FÖR FÖRSKOLAN LPFÖ 98. Stockholm: Skolverket. Ladda ner PDF: https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2442

KURSUtvärdering

Utvärdering av kursen 970G07 sker efter dess slut via det elektroniska kursutvärderingssystemet KURT. Den studerande får då automatiskt en påminnelse om detta. För att kunna utveckla kursen och göra den bättre, ombeds alla studerande att fylla i denna för de ansvariga så viktiga enkät. Under pågående kurs sker också en formativ utvärdering för att säkerställa kvaliteten på undervisningen. Ett exempel på ett tillfälle under pågående kurs när studenter kan ge återkoppling på undervisningen är i samband med föreläsningen i portfolioskrivande onsdag 2 maj.

FUSK OCH PLAGIAT

På senare år har det inom lärarprogrammets olika delar lagts ökad vikt vid vetenskapligt skrivande. Uppsats- och rapportskrivande återkommer därför som ett centralt moment i många kurser. Tyvärr har det parallellt med denna utveckling också skett en ökning av antalet fall av uppsatsplagiat, både inom universitetet och i skolan, vilket bland annat kan hänföras till tillgängligheten av olika former av hemsidor och färdiga uppsatser på internet. Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap.1 §).

Ett plagiat är något som studenten 1. *inte har skrivit själv*, utan som har tagits från någon annan författare – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida – och som 2. *saknar en ordentlig källhänvisning* som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i vetenskapliga texter – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Långa stycken av en uppsats utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på internet. Bland de uppsatser som blivit fällda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor. Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder vi oss i vissa kurser av databasen URKUND, till vilken studenten ska skicka sin examinations- och/eller fördjupningsuppgift. Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller inte, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Vad händer vid fusk? Vid misstanke om fuskförsök gör tentamensvakten en anmälan till ansvarig lärare. Examinator kontaktar studenten så snart som möjligt efter tentamenstillfället för att informera om anmälnings gång. Misstanke om fuskförsök anmäls till universitetets rektor och ärendet behandlas i universitetets disciplinnämnd. Nämnden består av universitetets rektor, en lagfaren ledamot, en lärarrepresentant och två studeranderepresentanter. En varning eller avstängning från undervisning och examination i upp till sex månader kan bli följden av fuskförsök. Den vanligast utdömda påföljden är två månaders avstängning.

Vid beslut om avstängning meddelas berörda institutioner inom Linköpings Universitet och CSN. Avstängning gäller från och med den dag då beslutet tas. Universitetet ser lika allvarligt på fusk vid laboration, hemtentamen, uppsatsskrivning etcetera, som på fusk vid skriftlig tentamen.

Självstudieguide om plagiering och upphovsrätt

På universitetsbibliotekets sida "*NoPlagiat*" kan du lära dig mer om vad som gäller kring plagiering och upphovsrätt och dessutom göra övningar för att testa förståelsen: <http://noplagiat.bibl.liu.se/default.sv.asp>